

**Eventuell samverkan inom
överförmyndarverksamheten
mellan Lunds och Eslövs kommuner
maj 2021**

Innehåll

1. Uppdraget	2
2. Överförmyndarverksamheten	2
2.1 Bakgrund	2
2.2 Nulägesbeskrivning.....	3
2.2.1 Verksamheten	3
2.2.2 Länsstyrelsens granskning.....	6
3. Samverkan.....	8
3.1 Nuvarande samverkan mellan Lunds och Eslövs kommuner.....	8
3.2 Skäl för samverkan och eventuella risker	8
3.3 Formell samverkan - möjliga samverkansformer	10
3.3.1 Generellt om samverkan.....	10
3.3.2 Kommunalförbund	12
3.3.3 Gemensam nämnd.....	12
3.3.4 Avtalssamverkan	12
3.3.5 Gemensam nämnd jämförd med avtalssamverkan	13
4. Omvärldsbevakning	14
5. Sammanfattning och det fortsatta arbetet.....	15

Bilaga 1 Utredningsdirektiv

1. Uppdraget

Ett samarbete pågår i dagsläget mellan överförmyndarnämnderna i Lunds och Eslövs kommuner. Kommunstyrelsen i Eslövs kommun har i budgeten för 2021 med plan för 2022-2023 bl.a. beslutat att verka för att samarbetet med Lunds kommun utvecklas och att ett samarbets- och utvecklingsavtal tecknas inför 2023 då en ny mandatperiod påbörjas.

I Lunds kommun beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott i januari 2021 att tillsammans med Eslövs kommun utreda förutsättningarna för kommunal myndighetssamverkan inom överförmyndarverksamheten samt att forma en projektorganisation med representanter från kommunstyrelsen och överförmyndarnämnden i de båda kommunerna. Kommundirektören gavs i uppdrag att utse en ledningsgrupp och en arbetsgrupp för arbetet, utredningsdirektiv framgår av bilaga 1.

Ett underlag för ett inriktningsbeslut ska presenteras för kommunstyrelsen och överförmyndarnämnden under våren 2021 och i ett första utredningssteg, vilket redovisas i denna rapport, har arbetsgruppen förutsättningslöst utrett förutsättningarna för en eventuell samverkan.

Arbetsgruppen har haft regelbundna möten och vid ett tillfälle sammanträffat med Eslövs arbetsgrupp. Överförmyndarnämnden har uppdaterats löpande under arbetet gång. En avstämning har ägt rum med personalen på överförmyndarenheten och personalföreträdare har informerats om arbetet på möte i Cesam, centrala samverkansgruppen.

2. Överförmyndarverksamheten

2.1 Bakgrund

Enligt bestämmelser i föräldrabalken (FB) ska varje kommun välja en överförmyndare eller så kan kommunen besluta att det i stället för överförmyndare ska finnas en överförmyndarnämnd. Lunds kommun har en överförmyndarnämnd som består av tre ledamöter och två ersättare. Överförmyndare eller överförmyndarnämnd väljs av kommunfullmäktige på fyra år och kommunen får inte under en pågående mandatperiod förändra den valda organisationen.

Verksamheten, som alltså är obligatorisk för kommunen, är i hög grad lagstyrd och utgår från föräldrabalken, förmynderskapsförordningen (1995:379) och lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn. Tyngdpunkten i överförmyndarnämndens uppdrag ligger i tillsyn över förmyndares, gode mäns och förvaltares verksamhet. Förutom legala förmyndare är dessa ställföreträdare som utses för att företräda underåriga respektive dem som på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande är i behov av hjälp. Överförmyndarnämnden arbetar också bl.a. med att utreda enskildas behov av ställföreträdare, rekrytera och lämna förslag till rätten på personer lämpliga för uppdrag och ge stöd och utbildning till ställföreträdare.

Det fattas en stor mängd beslut i verksamheten. T.ex. krävs det löpande överförmyndarens samtycke till ett flertal åtgärder beträffande huvudmännens egendom och det sker årlig granskning av ställföreträdarnas årsräkningar. Föräldrabalken ger långtgående möjligheter till delegation av beslutanderätt. Överförmyndarnämnden i Lunds kommun har delegerat allt som kan delegeras till handläggarna på överförmyndarenheten. De beslut som inte går att delegera är framställning eller yttrande till kommunfullmäktige, beslut att, p.g.a. bristande lämplighet, entlediga eller skilja en god

man eller förvaltare från uppdraget och beslut att häva avtal om sammanlevnad i oskiftat bo eller att förelägga vite.

En av de största kostnaderna i överförmyndarverksamheten är arvoden till ställföreträdare. Förordnade förmyndare, gode män och förvaltare har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för utgifter. Huvudregeln är att det är den enskilde, huvudmannen själv, som ska betala arvodet under förutsättning att huvudmannen har inkomst överstigande 2,65 gånger prisbasbeloppet eller tillgångar som överstiger två gånger prisbasbeloppet. Arvode och ersättning för utgifter som inte ska betalas med den enskildes medel ska betalas av kommunen. För ensamkommande barn som anvisats till kommunen får kommunen en statlig schablonersättning, som bl.a. ska täcka kostnader för god man.

2.2 Nulägesbeskrivning

2.2.1 Verksamheten

Sammanfattning

Sett till befolkningmängden är Lunds kommun knappt fyra gånger så stor som Eslövs kommun. Eslöv har ett högre antal överförmyndarärenden i förhållande till sin befolkningmängd än vad Lund har och en högre andel av ärendena utgör förvaltarskap, vilka generellt sett är mer arbetskrävande än godmanskap. Även gällande personella resurser finns det skillnader mellan kommunerna och antalet ärenden per årsarbetare är betydligt högre i Lund än i Eslöv. Mot bakgrund av den högre bemanningen och att personalkostnaden är överförmyndarverksamheternas enskilt största kostnadspost, är Eslövs kostnad per handlagt ärende 14 % högre än motsvarande kostnad i Lund, arvoden till ställföreträdare undantaget. När det gäller arvoden till ställföreträdare följer Lund Sveriges Kommuner och Regioners rekommendationer. Eslöv ligger en bit under rekommendationerna, men i enlighet med politiska beslut i kommunen kommer Eslövs grundarvode inför år 2023 att vara på samma nivå som Lunds grundarvode.

I slutet av år 2020 hade Lunds kommun 125 941 invånare och Eslövs kommun 34 123 invånare.

Även i Eslövs kommun har man valt att ha en överförmyndarnämnd. Såväl i Lund som i Eslöv är verksamheten, vilket generellt är fallet, liten i förhållande till kommunens organisation i övrigt. På överförmyndarenheten i Lund arbetar 10 personer och i Eslöv arbetar 5 personer.

Nedan redovisas nyckeltal för verksamheten för respektive kommun.

Tabell 1: Antal ärenden per kommun (uppgifter från överförmyndarstatistik till länsstyrelsen, januari 2021)

Kommun	Antal godmanskap	Antal förvaltarskap	Antal godmanskap för ensamkommande barn	Övriga ärenden	Totalt antal ärenden/ställföreträdarskap	Procent av befolkningen
Lund	882	141	7	409	1 439	1,14
Eslöv	374	98	9	187	668	1,96

Det skiljer sig mellan kommunerna hur stor andel av befolkningen som har ställföreträdare. Detta kan bero på strukturella skillnader i demografi, antal institutionsboenden i kommunen, rutiner och traditioner i utredningsarbetet och hur insatser från andra sociala myndigheter fungerar.

Enligt länsstyrelsernas statistik för år 2019 motsvarar ärendemängden hos överförmyndarna i Sverige i genomsnitt 1,2 procent av befolkningen. Jämförelsen mellan Eslöv och Lund visar att ärendemängden i Lund motsvarar riksgenomsnittet medan Eslöv har en högre andel ärenden i förhållande till sin befolkningsmängd.

Fördelningen mellan ärendetyperna skiljer sig delvis åt mellan kommunerna. Andelen övriga ärenden (främst förmyndarskap) är runt 28 procent i båda kommunerna. Andelen förvaltare skiljer sig däremot åt, ca 15 procent i Eslöv och ca 10 procent i Lund. Förvaltare är generellt mer arbetskrävande än godmanskap med mer frekventa klagomålsutredningar samt årliga omprövningar om förvaltare ska kvarstå eller avslutas, ett moment som inte behöver utföras beträffande godmanskap.

I Lund har ärendemängden, godmanskap och förvaltare, ökat med 13 procent sedan 2011. Förvaltare har under denna period ökat med 30 procent medan godmanskapen ökat med 11,5 procent.

Tabell 2: Personella resurser, handläggare (uppgifter från överförmyndarstatistik till länsstyrelsen, januari 2021)

Kommun	Årsarbetare	Invånare (2020-12-31 SCB)	Invånare/årsarbetare	Ärenden/årsarbetare
Lund	8,0	125 941	15 742	180
Eslöv	4,5	34 123	7 583	148

Tabell 3: Övriga personella resurser (årsarbetare)

Kommun	Arbetsledning	Ekonomi	Administration	Granskning
Lund	1,0	0	0	0
Eslöv	0,5	0,01	0	0,4

Lunds kommun har nyligen rekryterat en ny enhetschef till överförmyndarenheten. Denne bereder i samråd med chefen för rättsenheten på kommunkontoret frågor om budget, verksamhetsplanering och uppföljning samt deltar i överförmyndarnämndens sammanträden i förvaltningschefens ställe. I Eslövs kommun är det chefen för juridiska avdelningen på kommunledningskontoret som har arbetsledar- och arbetsmiljöansvar för överförmyndarnämndens medarbetare. Denne har även ansvar för framtagande av budget och ekonomiska redovisningar samt deltar i överförmyndarnämndens sammanträden i förvaltningschefens ställe.

Även gällande personella resurser finns det skillnader mellan kommunerna. Antalet ärenden per årsarbetare är betydligt högre i Lund än i Eslöv. Tas hänsyn till att Eslöv anlitar extra personal för granskning av årsräkningar, vilket Lund inte gör, blir skillnaden ännu högre då man i Eslöv landar på

136 ärenden per årsarbetare att jämföra med 180 i Lund. En del av förklaringen till denna skillnad i bemanning kan ligga i att Eslöv har en större andel förvaltarskap än Lund. Förklaringen kan också ligga i skillnader i ambitionsnivå samt skillnad i rutiner för handläggning av ärenden. Lund har en mer omfattande grundutbildning för nya gode män med ett mentorsprogram. I mentorsprogrammet tilldelas de nya ställföreträdarna en erfaren, certifierad ställföreträdare, som finns som en resurs under sex månader. Lund har dessutom under flera år erbjudit vidareutbildning till de ställföreträdare som har uppdrag. Utbildningsinsatserna kan innebära att ställföreträdare i Lund kan utföra sina uppdrag mer självständigt, vilket medför ett minskat behov av kontakt med handläggare på överförmyndarenheten och att ingivna årsräkningar håller högre kvalitet, vilket underlättar handläggarnas granskningsarbete.

Tabell 4: Årsräkningar

Kommun	Antal årsräkningar
Lund	1 003
Eslöv	498

Årsräkningar är de redovisningshandlingar som gode män, förvaltare och förmyndare lämnar in till överförmyndaren varje år. Redovisningsskyldighet föreligger dock inte i alla ärenden. Då granskningen av årsräkningar är en av de enskilt största arbetsuppgifterna för överförmyndarnämnderna är det ett relevant jämförelsetal för att bedöma resursbehov. En jämförelse mellan Eslöv och Lund visar att Eslöv har en högre andel av sina ärenden där ställföreträdaren är redovisningsskyldig, 75 procent i Eslöv jämfört med 70 procent i Lund. Att Eslöv har en större andel redovisningsskyldiga kan delvis förklara den högre bemanningen.

Tabell 5: Arvodeskostnader, kr

Kommun	Arvoden förtroendevalda 2020	Arvodeskostnad per förtroendevald	Arvoden till ställföreträdare, totalt/kommunens del
Lund	233 700	46 740	12 083 395/6 214 634
Eslöv	110 831	36 944	5 405 049/3 120 519

När det gäller arvoden till ställföreträdare följer Lund Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) rekommendationer, medan Eslöv ligger en bit under rekommendationerna. I samband med budget för 2021 beslutade kommunfullmäktige att Eslöv ska höja arvoden till ställföreträdare. Höjningen ska göras i tre steg med målsättningen att arvodesnivån år 2023 ska motsvara SKR:s rekommendationer. Överförmyndarnämnden i Eslöv beslutade i mars 2021 om nya arvodesriktlinjer där arvodesnivån höjs med en procentenhet. Fram till år 2023 kommer fler förändringar av arvodesriktlinjerna göras till följd av kommunfullmäktiges beslut. Eslövs grundarvode kommer inför år 2023 vara på samma nivå som Lunds grundarvode.

Tabell 6: Kostnad för överförmyndarverksamheten exklusive arvoden till ställföreträdare, kr

Kommun	Kostnad	Per ärende	Per kommuninvånare
Lund	8 280 366	5 754	66
Eslöv	4 393 000	6 576	129

I tabellen ovan räknas arvoden till ställföreträdare bort då de kommenterats särskilt.

Överförmyndarnämnden i Lund har kostnader exklusive arvoden till ställföreträdare som uppgår till 8 280 tkr som fördelas på personalkostnader (6 200 tkr), lokalkostnader (816 tkr), IT-kostnader (392 tkr), kostnad för nämnden (360 tkr), utbildning av ställföreträdare (280 tkr), post (126 tkr) och övriga kostnader (106 tkr).

Mot bakgrund av att Eslöv har betydligt fler ärenden i förhållande till sin befolkning än vad Lund har är det mer relevant att jämföra kostnad per ärende än kostnad per kommuninvånare. Som tidigare konstaterats har Eslöv en högre bemanning än Lund. Som en följd av detta samt att personalkostnaden är överförmyndarverksamheternas enskilt största kostnadspost, är Eslövs kostnad per handlagt ärende 14 procent högre än motsvarande kostnad i Lund.

Tabell 7: Verksamhetssystem

Kommun	Överförmyndar-nämndens verksamhetssystem	Kommun-övergripande ledningsstöd	Politisk ärende-hantering	Ekonomi-system	HR-system
Lund	Wärna Go	Stratsys, QlikView	W3D3	Raindance	Personec P
Eslöv	ÖFS	Hypergene, Qlikview	Platina	Raindance, Proceedo	eCompanion, BeSched

Om kommunerna väljer att gå vidare med ytterligare samverkan är verksamheternas IT-system en av de saker som måste synkroniseras.

2.2.2 Länsstyrelsens granskning

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för kommunernas överförmyndarverksamhet och ska årligen inspektera överförmyndaren i kommunerna och därvid granska om överförmyndarens handläggning följer reglerna i föräldrabalken och förmynderskapsförordningen och även i övrigt sker på ett rättssäkert och lämpligt sätt. Sådan inspektion genomfördes i Lund senast hösten 2020 och länsstyrelsen hade då inga anmärkningar på verksamheten. Länsstyrelsens inspektion av överförmyndarverksamheten i Eslöv genomfördes under våren 2020. Två ärenden ledde till kritik och två ärenden till påpekanden för brister i handläggningen.

2.3 Framtida utmaningar inom överförmyndarområdet

Trenden är att verksamheten går mot att ärendena blir allt mer komplicerade, inte minst med ökad internationalisering. T.ex. har allt fler huvudmän inkomster från eller tillgångar i annat land. Att uppdrag är särskilt krävande kan även bero på sådant som att huvudmannen har ett pågående missbruk eller lider av psykisk sjukdom. Det är svårt att rekrytera lämpliga ställföreträdare för de svårare uppdragen. Gällande lagstiftning bygger på ett ideellt inslag, så tillvida att verksamheten utförs av lekmän på frivillig basis och det står inte klart i vilken mån ställföreträdaruppdrag kan utföras av kommunala tjänstemän eller andra professionella ställföreträdare.

Även antalet ärenden ökar över tid. Förutom att befolkningen i de äldre åldersgrupperna ökar, så medför flyttmönster med ökad rörlighet att det inte är så nära som tidigare till stöd från familj, grannar och vänner, vilket leder till större behov av frivilligsatser. Förändrad lagstiftning gällande andra samhällsfunktioner eller neddragningar inom den offentliga sektorn kan också få till konsekvens att det i högre utsträckning ankommer på överförmyndaren att ombesörja att enskilda får hjälp.

Den ökande digitaliseringen i samhället innebär möjligheter men också utmaningar. För personer, främst äldre, som inte är digitalt aktiva, innebär det en ökad utsatthet och ett ökat hjälpbehov. Många ställföreträdare är åldersrika och somliga menar att det har blivit svårare att vara ställföreträdare. Å andra sidan finns det ställföreträdare som ställer sig tveksamma till uppdrag av den anledningen att mycket av det som ska göras för huvudmannens räkning i form av ansökningar o.dyl., fortfarande inte går att göra exempelvis genom e-tjänster.

Regeringen och riksdagen har kontinuerligt sett över regelverket kring överförmyndare och ställföreträdare, varvid det ställts ökade krav och tillsynen skärpts. Den nya förvaltningslagen som trädde i kraft år 2018 har också påverkat överförmyndarnämndens verksamhet, då det ställs högre krav kring handläggning och beslut i ärenden.

År 2019 tillsatte regeringen en utredare med uppdrag att se över reglerna om gode män och förvaltare för att säkerställa att reglerna är moderna och rättssäkra. Ställföreträdarutredningen redovisade sitt uppdrag den 5 maj, SOU 2021:36, och lämnade bland annat följande förslag:

Ställföreträdarutredningen föreslår att det inrättas en central myndighet med ett övergripande ansvar på området, bl.a. för att det finns metodstöd för överförmyndare och ställföreträdare, allmän information samt introduktionsutbildning och fördjupad utbildning för ställföreträdare.

Överförmyndarnämnden föreslås ansvara för att gode män och förvaltare får introduktionsutbildning och annan utbildning som ställföreträdaren behöver med anledning av uppdraget. Den centrala myndigheten föreslås även ansvara för ett nationellt ställföreträdarregister.

Det förekommer redan i dag att professionella ställföreträdare som är anställda av kommuners förvaltarenheter eller i privata företag förordnas men det saknas bestämmelser om hur och när en professionell ställföreträdare får anlitas. Ställföreträdarutredningen föreslår en reglering om att en person som inom ramen för sin anställning tar sig an uppdrag som god man eller förvaltare endast får utses om det är nödvändigt på grund av uppdragets svårighetsgrad eller om det annars finns särskilda skäl med hänsyn till den enskildes intressen.

Ställföreträdarutredningen föreslår att överförmyndarna i sin tillsyn ska fokusera mer på att ställföreträdaren utövar sitt uppdrag i enlighet med huvudmannens bästa och en ny redovisningshandling föreslås för detta ändamål. Redovisningshandlingen kallas för årsberättelse och ersätter den redogörelse som ställföreträdare i dag lämnar in till överförmyndarna.

Överförmyndarnämnden föreslås kunna vitesförelägga ställföreträdare som inte lämnar in sin årsberättelse, en möjlighet som saknas gällande redogörelsen. Förändringen innebär att kraven på överförmyndarnämndens tillsyn skärps. Det föreslås vidare ett krav på att huvudmannen ska underrättas om resultatet av överförmyndarnämndens granskning.

Det föreslås att överförmyndarnämnd blir obligatorisk organisationsform och att det införs krav på att de som väljs till överförmyndarnämnd ska genomgå en översiktlig och webbaserad introduktion i samband med att de tillträder uppdraget. Utbildningen ska tas fram av den centrala myndigheten.

Det föreslås framgå av lag att överförmyndarverksamheten ska bedrivas med god kvalitet och att kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande ska utvecklas och säkras. Uppgifterna ska utföras av personer som har lämplig utbildning och erfarenhet. I verksamheten ska det vidare finnas rutiner för att förebygga, upptäcka och åtgärda risker och missförhållanden inom verksamhetsområdet.

Det föreslås att överförmyndarnämnden ska från tingsrätten ta över beslut om anordnande, omprövning och upphörande av godmanskap i de fall där ingen motsätter sig beslutet. Överförmyndarna sköter redan i dag större delen av utredningsarbetet i dessa ärenden men föreslås nu få hela ansvaret för utredningsarbetet.

Betänkandet ska nu skickas på remiss och det planeras för behandling av förslagen i riksdagen under 2022. Merparten av utredningens förslag föreslås träda i kraft den 1 januari 2023. Förslagen innebär en skärpning av kraven på överförmyndarverksamheterna, vilket beräknas innebära ett utökat resursbehov motsvarande 1,5 tjänster i Lund och 0,5 tjänst i Eslöv.

3. Samverkan

3.1 Nuvarande samverkan mellan Lunds och Eslövs kommuner

Lunds kommun och Eslövs kommun har i dag ett informellt samarbete genom ett nätverk för överförmyndarfrågor, i vilket även Höörs, Hörby, Lomma, Staffanstorps, Burlövs och Kävlinge kommuner ingår. Handläggarna träffas en gång per termin för att diskutera svåra ärenden och dela med sig till varandra om rutiner m.m. Mellan nätverksträffarna förekommer det även diskussioner via mejl eller telefon.

Överförmyndarverksamheterna samarbetar i nätverket även kring utbildningsinsatser för ställföreträdare. I Lunds kommun finns ett nämndsmål om att samtliga ställföreträdare ska erbjudas fyra utbildningstillfällen per år. Sedan något år tillbaka bjuds även ställföreträdare från övriga kommuner i nätverket in till de föreläsningar som Lund anordnar. Nu anordnar även övriga kommuner föreläsningar som ställföreträdare i Lund bjuds in till. Lund samordnar utbildningsinsatserna och administrerar anmälningarna från ställföreträdare.

Vidare sker samarbete kring utbildningsinsatser för tjänstepersoner och förtroendevalda. Lunds kommun har anordnat utbildningar för enheterna och nämnderna. Externa föreläsare har tagits in och kostnaden har delats med övriga kommuner i nätverket. Även Helsingborgs stad och Malmö stad erbjuds platser.

3.2 Skäl för samverkan och eventuella risker

Fråga är om det finns förutsättningarna för en eventuellt utökad, utvecklad och möjligen även mer formaliserad samverkan för att stärka möjligheterna till att bedriva en verksamhet med fortsatt hög kvalitet och verksamhetsresultat, över tid.

Generella motiv för och utmaningar beträffande kommunal samverkan

Det finns generellt flera olika motiv och förutsättningar för kommunal samverkan som i nästan alla sammanhang lyfts i kommunala utredningar kring samverkan och i de rapporter och vägledningar som lämnas från SKR. Motiv för kommunal samverkan som i princip alltid lyfts fram är rationalisering och effektivisering, utökning av erbjudandet (ökad volym eller förbättrad kvalitet), utveckling och förnyelse samt rekrytering och kompetensförsörjning. Andra skäl som återkommande anges är t.ex. främjande av den lokala tillväxten, förbättrad service genom likartad myndighetsutövning och andra politiska eller kulturella argument, se rapporten Interkommunal samverkan – en kunskapsöversikt.

Invändningar som framkommer mot kommunal samverkan är bl.a. ifrågasättande ur ett demokratiperspektiv såsom minskad transparens och att insyn försvåras genom att det blir fler instanser att följa. Det finns också en risk för olika förväntningar på och målsättning med samverkan och att samsyn kan vara svår att uppnå då det krävs anpassningar från samverkande parter, vilket i sin tur kan upplevas som negativt ur aspekter som demokrati och lokalt inflytande.

Inför alla ställningstaganden kring kommunal samverkan är det viktigt att de samverkande kommunerna skapar samsyn kring motiven för och utmaningarna kring en eventuell samverkan. Det har, erfarenhetsmässigt, visat sig vara en viktig förutsättning för såväl processen in i samverkan som den långsiktiga framgången för samverkansprojekt och verksamheten i samverkanslösningar. Detta utvecklas mer under avsnitt 3.3.

Lunds kommuns motiv för samverkan

Lunds kommun har en väl fungerande överförmyndarnämnd och dito verksamhet med goda, inarbetade rutiner. Det är relativt lätt att rekrytera gode män och förvaltare. Dessa ställföreträdare ges ett gott stöd t.ex. genom ett utbildningspaket med grund- och vidareutbildning och certifiering som intyg på godkänt kunskapstest och det finns även ett etablerat samarbete mellan föreningen Lunds frivilliga samhällsarbetare och överförmyndarenheten.

Det finns dock alltid utrymme för utveckling. Bl.a. är det relativt hög personalomsättning på överförmyndarenheten i Lunds kommun, löneläget är relativt lågt (enligt lönestatistik från år 2019 avseende handläggare inom överförmyndarverksamhet har Eslövs kommun högst löneläge i Skåne medan Lund ligger på 10:e plats) och det är svårt att rekrytera erfarna handläggare. Att det är fråga om en liten enhet innebär även svårighet att bygga upp specialistkompetens i organisationen för att hantera särskilda ärendetyper eller särskilt komplicerade ärenden. Det är också svårt att rekrytera kompetenta ställföreträdare för särskilt krävande ärenden.

En utökad samverkan skulle beträffande rekrytering av ställföreträdare kunna innebära ökade möjligheter att hitta "rätt" ställföreträdare för ett visst uppdrag. Många ställföreträdare har redan uppdrag i såväl Lund som Eslöv och ur deras perspektiv skulle det underlätta att ärenden handläggs enhetligt, vilket kunde öka attraktiviteten i uppdragen.

Som tidigare nämnts så sker redan i dag informell samverkan avseende gemensam utbildning av ställföreträdare och kompetensutveckling för handläggare. I nätverket har Lunds kommun även delat med sig av de rutinbeskrivningar för handläggning som utarbetats i verksamheten. Ytterligare samverkan skulle kunna medföra minskad sårbarhet i bemanningen vid frånvaro som till exempel sjukdom och föräldraledighet. Det skulle möjligen även kunna innebära ökad möjlighet till viss specialisering för handläggarna. Det skulle vidare kunna medföra ökad möjlighet till finansiering av utvecklingsarbete, exempelvis inom digitalisering.

Mer specifikt skulle Lunds kommun i en utökad samverkan kunna bidra t.ex. med att de rutiner man tidigare delat med sig av omsätts i praktik och att vara drivande i utveckling av E-tjänster och annat digitaliseringsarbete. I en sådan samverkan skulle Lund t.ex. kunna lära av Eslövs administrativa rutiner, som framstår som framgångsrika, och få tillgång till kunniga ställföreträdare med lokal kännedom från Eslövs kommuns förvaltarenhet.

En samverkan kan vidare generellt sägas ligga i linje med kommunens visioner och mål enligt EVP 2021-2023 bl.a. genom att Lunds kommun härigenom tar en ledande roll i närområdet. Vidare kan en samverkan ses som en del i kommunens ständiga förbättringsarbete och strävan att våga prova nya arbetssätt och skapa effektiva arbetsformer.

Eventuella risker med den aktuella samverkan

Lunds kommun har inte någon stor erfarenhet av formaliserad kommunal samverkan och det kan även tänkas finnas vissa risker med en utökad samverkan. Den lokala förankringen med närheten till huvudmän och ställföreträdare kan i någon mån gå förlorad och ökad volym kan medföra "anonymisering". Det finns också en risk att samverkande kommuner har olika ambitionsnivå vad gäller verksamheten och att man inte kan uppnå samsyn i viktiga frågor, exempelvis "rätt" ärendenivå per handläggare, vilket kan påverka den löpande verksamheten. Såsom framgått ovan är antalet ärenden per årsarbetare betydligt högre i Lund än i Eslöv. En farhåga som gäller ett problem av övergående natur är att det blir besvärligt att genomföra en stor förändring i samband med ny mandatperiod, vilket sammanfaller med arbetsintensiv period i verksamheten då årsräkningarna ges in. Man måste också vara beredd på de utmaningar det innebär att gå igenom en period av förändringar och anpassningar, då det är fråga om två kommuner, med vissa skillnader i organisation och ställningstaganden, och två kulturer med olika sedvänjor, som ska enas.

3.3 Formell samverkan - möjliga samverkansformer

Kommunal samverkan regleras generellt i nionde kapitlet kommunallagen (2017:725) (KL) genom bestämmelser om kommunalförbund, gemensam nämnd samt avtalsamverkan. Bestämmelser om samverkan finns även i speciallagstiftning.

3.3.1 Generellt om samverkan

Inför alla ställningstaganden kring samverkan finns ett antal nycklar för framgång, se bland annat skriften Kommunal samverkan, SKR. Dessa utgångspunkter eller förutsättningar är viktiga också för valet av samverkansform.

Inför ett samarbete är utgångspunkten alltid att parterna ska fokusera på vad man vill åstadkomma med samverkan. Samsyn i denna del är en förutsättning för effektiv samverkan och parterna behöver således hantera frågor kring om de har gemensam värdegrund för samverkansarbetet och ambitionsnivå för verksamheten. Den motivbilden är viktig för många vägvalsfrågor och lägger grunden och förutsättningarna för ett mer underbyggt beslut kring samverkansformen.

Motivbilden bör också kompletteras med tydliga underlag av jämförelser av verksamheterna och en analys av verksamhetens och omvärldens behov, utmaningar som kommer att ställas på verksamheten och hur verksamheten kan möta dessa. Såväl lokalt som mer makroinriktat med samhälls- och sektorsvisa trender som har påverkan på verksamheten. Analysen blir ett viktigt underlag för motivbilden och för att sätta rätt förväntningar på samverkanslösningens effekter.

Beträffande den politiska styrningen så innebär samverkan att det politiska inflytandet över verksamheten kommer att delas med andra, varför det är av fundamental betydelse att det finns tillit mellan parterna och det är viktigt att de politiska ledningarna har en tydlig vilja att bedriva den

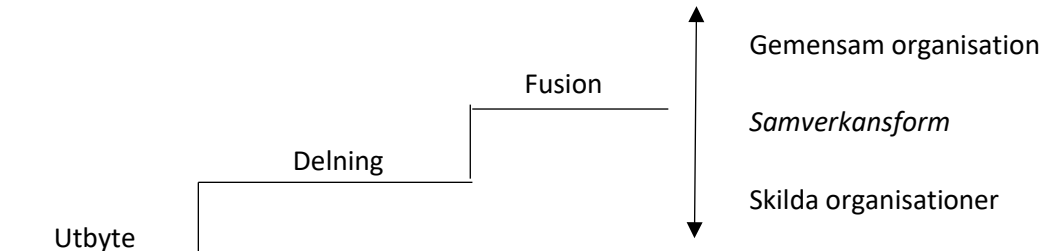
framtida verksamheten i samverkan. När samverkansformen är bestämd kan det lämpligen tillsättas en politisk arbetsgrupp för att diskutera frågor som utformning av den politiska styrningen i samverkansöverenskommelsen, hur budget och verksamhetsplan/inriktning ska tas fram, allmänhetens insyn och former för uppföljning av verksamheten.

Tre frågor är särskilt viktiga i samverkansutredningar och i frågor om verksamhet i samverkan: personal, lokalisering av verksamheten och ekonomi. För att nå en hållbar samverkanslösning måste parterna vara klara över särskilt dessa frågor och det måste tas fram tydlighet i förväntningar, förutsättningar och framtida nytt nuläge. Parterna bör tidigt komma till samförstånd kring dessa. För det krävs en tydlig ledning i hela processen kring samverkan och det är angeläget att verksamheten är delaktig i förändringsarbetet.

Det finns alltid kulturskillnader hos de samverkande parterna och det fordras en beredskap för och förståelse för lokala skillnader. Även dessa "mjuka" frågor måste vara en tydlig del i processen in i ett nytt gemensamt nuläge, i samverkan.

Utöver behovet av att parterna, utifrån det som redovisats ovan, enas om de väsentliga utgångspunkterna och synen på framtida läget för verksamheten ska man också utgå ifrån att målbilden för samverkan har stor betydelse för valet av samverkansform. Samverkan kan vara mycket olika till omfattningen och avse allt från att kommunerna t.ex. delar på någon specialistfunktion genom avtalssamverkan, till att en hel verksamhet samordnas inom en ny gemensam politisk organisation, t.ex. genom en gemensam nämnd. Vilket kan illustreras av bilden nedan hämtad från rapporten Interkommunal samverkan – en kunskapsöversikt.

Bild: Samverkanstrappan

Det är vanligt med samverkan genom enskilda utbyten och sådana kan vara av stor betydelse i det enskilda fallet, men effekten är oftast mer begränsad. Typiskt sett olika former av avtalssamverkan. Som tidigare nämnts är åstadkommande av mindre sårbara organisationer genom effektivisering, bättre möjligheter till utveckling och god kompetensförsörjning, dvs. stordriftsfördelar, ett återkommande motiv för ökad samverkan. Typiskt sett i form av gemensamma organisationer, t.ex. gemensamma nämnder, bolag eller förbund. Av rapporten Interkommunal samverkan – en kunskapsöversikt framgår att det erfarenhetsmässigt krävs mer långtgående strukturella åtgärder, ofta genom fusionering av verksamheterna, för att uppnå den senare effekten. På så sätt möjliggörs en strategisk och mer långsiktig utveckling av verksamheten. Sådana förändringar är dock mer krävande att genomföra och också svårare att reversera. Avtalssamverkan kan vara att föredra om parterna inte delar målbilden kring organiseringen och t.ex. inte vill påverka den politiska organisationen. Avtalssamverkan kan också vara en mer flexibel lösning om målen kring samverkan är mer i linje med de två första stegen i illustrationen ovan.

3.3.2 Kommunalförbund

Kommuner får bilda kommunalförbund och överlåta skötseln av kommunala uppgifter till förbundet, som är en offentligrättslig juridisk person, fristående i förhållande till medlemskommunerna. Sådana förbund kan användas för samverkan kring praktiskt taget vilka kommunala uppgifter som helst, även sådana som innefattar myndighetsutövning. Kommuner anses dock, på grund av specialbestämmelserna i föräldrabalken, inte kunna överlåta överförmyndarverksamheten till kommunalförbund, se prop. 2005/06:117 s 28 f. Det går därför inte att hitta kommuner som samverkar i denna form i överförmyndarfrågor.

3.3.3 Gemensam nämnd

Kommuner får besluta att de ska ha en gemensam överförmyndarnämnd och föreskrifter om en gemensam nämnd i kommunallagen gäller också en gemensam överförmyndarnämnd, 19 kap. 16 § FB.

En gemensam nämnd kan som huvudregel fullgöra alla kommunala uppgifter, även myndighetsutövning, som de samverkande kommunerna har ansvar för. Vad som sägs i kommunallagen om nämnder gäller i princip även för en gemensam nämnd. En gemensam nämnd tillsätts i någon av de samverkande kommunerna och ingår i dennas organisation. Den gemensamma nämnden blir därmed en del av "värdkommunens" organisation och kommer i allt väsentligt hanteras inom ramen för värdkommunen. Nämndens uppgifter ska närmare preciseras i en överenskommelse mellan de berörda kommunerna. Överenskommelsen kommer behöva hantera alla frågor som inte hanteras ensamt inom värdkommunens organisation. Sammanfattningsvis kan sägas att överenskommelsen ska hantera alla frågor som rör samverkan mellan kommunerna när det gäller den gemensamma nämnden, dvs. samarbetets gränser och kommunernas skyldigheter och rättigheter gentemot varandra. Ledamöter och ersättare i en gemensam nämnd väljs av fullmäktige i de samverkande kommunerna. Var och en av de samverkande kommunerna ska vara representerad i den gemensamma nämnden med minst en ledamot och en ersättare. Antalet ersättare ska vara lika många som antalet ledamöter, 9 kap. 20-24 §§ KL.

Varje kommun behåller sitt huvudmannaskap för de frågor man överlämnar till den gemensamma nämnden, även om värdkommunen har det operativa och juridiska ansvaret för verksamheten.

3.3.4 Avtalssamverkan

Sedan år 2018 regleras i kommunallagen en generell rätt till kommunal avtalssamverkan. Enligt 9 kap. 37 § KL får en kommun träffa avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun och genom ett sådant avtal får en kommun utan hinder av lokaliseringsprincipen utföra uppgifter åt en annan kommun. Inom ramen för ett sådant avtal får delegering av beslut ske till anställd i den andra kommunen. När det gäller överförmyndare/överförmyndarnämnd finns det sedan länge möjlighet till extern delegation till anställda i en annan kommun, vilket möjliggjort samverkan kring handläggartjänster och kansliorganisation, 19 kap. 14 § FB.

Avtalssamverkan innebär inte någon förändring av huvudmannaskapet för de uppgifter som avtalet omfattar. Till skillnad från vid samverkan i gemensam nämnd så inrättas inte något beslutsorgan med representation från de deltagande kommunerna utan i stället förutsätter avtalssamverkan parallella och likalydande beslut av de samverkande kommunerna, i vilka den politiska organisationen är oförändrad.

Ett samverkansavtal innehåller överenskommelse om vilka uppgifter eller tjänster som avtalet omfattar och kan vara mer ingående t.ex. beträffande personella resurser, backup och

specialistkompetens inom ramen för avtalet. Avtalet bör också, precis som överenskommelsen för en gemensam nämnd, reglera hur kommunernas samverkan ska vara uppbyggd för att hantera frågor som rör kommunernas samarbete och deras rättigheter och skyldigheter gentemot varandra, såsom former för eventuella samråd och information, ordning för uppföljning av avtalet och ekonomiska villkor och former för redovisning m.m.

Kommunstyrelsen har uppsiktsplikt över såväl gemensamma nämnder som över avtalssamverkan inom ramen för den generella uppsiktsplikten enligt 6 kap. 1 § KL. Kommunstyrelsen har även en rapporteringsskyldighet kring avtalssamverkan enligt 9 kap. 38 § KL.

Kommuner som överväger avtalssamverkan avseende köp eller byte av tjänster måste alltid ta ställning till om det krävs upphandling. Mot bakgrund av att tjänster som innefattar utövandet av offentlig makt är undantagna i de EU-rättsliga reglerna, anses upphandlingsreglerna i princip inte vara tillämpliga då avtalssamverkan avser uppgifter som innefattar myndighetsutövning. För annan avtalssamverkan är det s.k. Hamburgundantaget, enligt vilket ett samarbetsavtal mellan upphandlande myndigheter under vissa förutsättningar inte omfattas av upphandlingsreglerna, av stor betydelse.

3.3.5 Gemensam nämnd jämförd med avtalssamverkan

Det är vanligt med samverkan på överförmyndarområdet. Enligt Riksrevisionens bearbetning av information från länsstyrelserna och överförmyndarkontoren år 2017, så hade 54 kommuner en ensam överförmyndare och 56 kommuner hade en överförmyndarnämnd medan 180 kommuner (ca 60 procent) samverkade i en gemensam nämnd och/eller ett gemensamt kansli.

Avtalssamverkan medför ett mindre ingrepp i berörda kommuners styrning och organisation. Beträffande valet av form anges i förarbetena att samverkan i avtalsform framstår som ändamålsenlig särskilt där behovet av en organisatorisk politisk överbyggnad är begränsat och bedömdes främst komma att utnyttjas när det gäller uppgifter som innefattar myndighetsutövning. Inom områden av stor demokratisk betydelse där det krävs en tydlig politisk kontroll och beslutsfattande är samverkan genom t.ex. gemensam nämnd mer ändamålsenlig, prop. 2017/18:151 s 25. Vidare kan det vara aktuellt med avtalssamverkan under en tid då man också prövar förutsättningarna för ett institutionaliserat samarbete, t.ex. i en gemensam nämnd.

Översikt

Område	Samverkansavtal	Gemensam nämnd
Politiskt organ för verksamheten	Nämnden i respektive kommun	Den gemensamma nämnden ansvarar för verksamheten
Verksamhetsstyrning	Kvar i respektive kommun	Den gemensamma nämnden genom reglemente och överenskommelse
Ekonomisk styrning	Kvar i respektive kommun	Budgeten beslutas av värdkommunen efter samråd med samverkande kommuner

En gemensam nämnd innebär alltså en fullständig samverkan, såväl organisatorisk som verksamhetsmässig. Man får en tydlig, lättförståelig organisation med reellt politiskt inflytande över verksamheten från båda parter. Det är dock sannolikt att Lund i egenskap av den större kommunen skulle utses till värdkommun för och även få större politisk representation i en gemensam nämnd, vilket skulle innebära att Eslöv lämnar ifrån sig avgörande inflytande över verksamheten.

En avtalssamverkan rubbar inte den politiska organisationen, är mindre långtgående och är inte så styrd av lagstiftningen, vilket innebär att kommunerna kan välja vad de vill samverka kring och fritt bygga upp på vilket sätt. Bägge parter bibehåller sin politiska rådighet. Respektive huvudmans ansvar för verksamheten kvarstår och denne har att fatta beslut om dess mål, inriktning och kvalitet men då en kommun åtagit sig att utföra uppgifter för en annan kommuns räkning har den överlämnande kommunen ett mycket begränsat inflytande över den dagliga verksamheten.

Att påbörja en avtalssamverkan innebär inte lika mycket administration som inrättande av en gemensam nämnd och det är också enklare att avbryta ett sådant samarbete. Båda formerna kräver dock en gedigen insats vad gäller utarbetande av långsiktigt hållbara avtal som reglerar samverkan, inflytande, insyn m.m. och, vid en gemensam nämnd, styrande dokument.

Det kan också tilläggas att den omfattande samverkan som finns i dag kring överförmyndarfrågor i formen av en gemensam nämnd ger förutsättningar för att i dialog med andra kommuner i samverkan nyttja de erfarenheter, kunskaper och former (styrdokument, rutiner m.m.) som under lång tid arbetats fram inom ramen för befintliga gemensamma nämnder mellan andra kommuner. Avtalssamverkan är inte lika utvecklad eller vanlig och det finns inte lika mycket erfarenhet eller former som skulle kunna vara förebilder eller mallar för samverkan mellan Lund och Eslöv.

4. Omvärldsbevakning

Som ovan angivits är det vanligt att kommuner samverkar kring överförmyndarfrågor.

I vårt närområde samverkar Lomma med Burlöv, Kävlinge och Staffanstorps genom en gemensam organisation för handläggning av överförmyndarfrågor på så sätt att Lomma kommun utgör värdkommun och tillhandahåller tjänster till övriga samarbetskommuner. Även mellan Trelleborgs kommun och Svedala respektive Skurups kommun har avtal om samarbete inom överförmyndarverksamheten träffats, varvid Trelleborgs kommun åtagit sig att utöva tillsyn över de andra kommunernas överförmyndarärenden. Höörs och Hörby kommuner samverkar i en gemensam överförmyndarnämnd liksom Sjöbo, Tomelilla och Ystads kommuner. Varken Malmö, Helsingborg eller Kristianstad ingår i någon organisatorisk samverkan på området.

Som en del i omvärldsbevakningen har arbetsgruppen tagit del av tjänsteskrivelser/utredningar inför några kommuners beslut om samverkan på området:

- Kalmar, Borgholms och Mörbylånga kommuner, som inledningsvis hade samverkat i en gemensam tjänstemannaorganisation, valde att från den 1 januari 2019 övergå till gemensam nämnd. Det viktigaste skälet för förslaget angavs vara att få ett samordnat demokratiskt forum som är med genom alla de beslut om inriktning och arbetsätt som ligger framför verksamheten.
- Umeå, som tidigare samverkat genom ett flertal avtal, bildade år 2014 gemensam nämnd med Bjurholm, Nordmaling, Robertsfors, Umeå, Vindelns och Vännäs. Det angavs bl.a. att en gemensam nämnd är att föredra framför en avtalsbaserad samverkan ur demokratisynpunkt. Sedan år 2019 ingår även Örnsköldsvik i den gemensamma nämnden men med eget överförmyndarkontor.
- Uppsala kommuns överförmyndarkontor hade sedan tidigare skött Knivsta kommuns överförmyndarärenden med stöd av avtal men då frågan om samverkan med fler kommuner aktualiserats, bedömdes gemensam nämnd vara den mest fördelaktiga samverkansformen. En gemensam nämnd bildades år 2011 och numera ingår länets samtliga kommuner: Uppsala, Tierp, Östhammar, Knivsta, Älvkarleby, Heby, Enköping och Håbo.

- Alvesta, Lessebo, Tingsryds och Växjö kommuner är sedan den 1 januari 2019 samordnade i Överförmyndarnämnden östra Kronoberg. Målet med utredningen som föregick bildandet var att åstadkomma samarbete genom en gemensam nämnd.

5. Sammanfattning och det fortsatta arbetet

Lunds kommun har en väl fungerande överförmyndarnämnd och dito verksamhet med goda, inarbetade rutiner. Verksamheten är tillräckligt stor för att på egen hand möjliggöra hög kvalitet och rättssäkerhet, den är inte påtagligt sårbar och medarbetarna har god möjlighet till kompetensutveckling.

Det är dock fråga om en mycket liten verksamhet och mot bakgrund av de krav som ställs på verksamheten med över tid ökande ärendemängd och allt mer komplexa ärenden samt de övriga framtida utmaningar som verksamheten står inför och som redovisats i rapporten ser arbetsgruppen möjliga nyttor med en samverkan med Eslövs kommun. De möjliga nyttorna med samverkan stärks också av de förslag som lämnas av Ställföreträdarutredningen. Om utredningens förslag realiserats kan de förändringar som detta medför för verksamheten möjligen hanteras lättare i en samverkan i stället för inom ramen för varje enskild kommun. Eslöv har som vinster angett främst en minskad sårbarhet samt en möjlighet till ökad kompetens och därmed högre rättssäkerhet för de personer som har ställföreträdare. Arbetsgruppen i Lund delar denna målbild. En större organisation med ovan nämnda fördelar utgör sannolikt en mer attraktiv arbetsplats inför framtida rekryteringar och kan sammantaget innebära en mer hållbar verksamhet utifrån ett arbetsgivarperspektiv.

Vid avstämning med berörd personal vid överförmyndarenheten i Lund framkommer en i huvudsak positiv bild av möjligheterna kring en utökad samverkan. Eftersom det inte finns något konkret att ta ställning till har personalen endast diskuterat frågan om samverkan på ett generellt plan.

Att verksamheten bedrivs i samverkan inom ett större geografiskt område skulle från verksamhetens synvinkel kunna innebära ökade möjligheter att hitta "rätt" ställföreträdare, eftersom det kan bredda rekryteringsbasen, för ett visst uppdrag och ur ställföreträdarnas perspektiv skulle det underlätta att ärenden handläggs enhetligt, särskilt som flera redan i dag har uppdrag över kommungränserna.

Verksamheten är i princip helt lagstyrd och det kommunala handlingsutrymmet för ledning och styrning är relativt begränsat. Erfarenhetsmässigt saknar verksamheten inslag av stora ideologiska skillnader och har historiskt knappast inrymt några politiskt känsliga vägval. Den torde därför ur den aspekten vara mindre känslig för samverkan ur ett sakpolitiskt perspektiv.

De olikheter som finns beträffande verksamheten med avseende på ärendemängd, personella resurser etc. ses i nuläget inte som ett hinder för vidare utredningsarbete. Arbetsgrupperna i respektive kommun ser också att olikheterna kan tyda på att det finns olika styrkor i respektive verksamhet och att detta kan vara en tillgång som ingångsvärde i ett arbete kring samverkan. Där verksamheternas olikheter och styrkor stärker den gemensamma verksamheten.

Frågan om samverkan har tidigare varit föremål för utredning då överförmyndarnämnden genom EVP 2016 enligt ett särskilt uppdrag från fullmäktige skulle "Utreda möjlig kommunsamverkan angående överförmyndare", se KS 2017/0517. Nämnden genomförde en översiktlig utredning och fann då att det saknades starka skäl för att samverka med andra kommuner genom en förändrad organisation, t.ex. för ökad rättssäkerhet och minskade kostnader. En organisatorisk samverkan bedömdes dessutom påverka verksamhetens möjligheter till god service. Nämnden ansåg med anledning av detta att det saknades skäl att vidare utreda organisatorisk kommunsamverkan inom

överförmyndarverksamheten. I föreliggande utredning har en fördjupad jämförelse gjorts med verksamheten i Eslövs kommun, det vill säga en mer specifik utredning och inte en utredning med en generell utgångspunkt. På skäl som framgått ovan är bedömningen att det objektivt kan finnas goda skäl för samverkan och förutsättningar för verksamhetsutveckling och långsiktig hållbarhet genom en utökad samverkan i just detta fall. Arbetsgruppens sammanfattande bedömning är därför att det av utredningen framgår så pass tydliga skäl för samverkan att det kan finnas skäl för ett beslut om att gå vidare till steg 2 i utredningsarbetet.

För det fall ett inriktningsbeslut tas om ett nästa steg kommer det att bli aktuellt att utarbeta mer konkreta former för samverkan och belysa påverkan på frågor som organisation, förtroendevalda, verksamhetsuppbyggnad/verksamhetsområden, personal, ekonomi, lokalisering m.m. Transaktionen från nuläge in i samverkan kommer också behöva belysas för att tydligt kunna redovisa förutsättningarna och processen för att nå nytt nuläge, där verksamheterna samverkar organisatoriskt genom något av de alternativ som redovisats i denna rapport.

**Utredningsdirektiv förutsättningar för samarbete
mellan Lunds och Eslövs kommun inom
överförmyndarverksamhet**

24 februari 2021

Bakgrund

Ett samarbete pågår i dagsläget mellan överförmyndarnämnderna i Lund och Eslöv. Kommunstyrelsen i Eslövs kommun har i budgeten för 2021 med plan för 2022-2023 bl. a. beslutat att verka för att samarbetet med Lunds kommun utvecklas och att ett samarbets- och utvecklingsavtal tecknas inför 2023 då en ny mandatperiod påbörjas.

Kommunstyrelsens arbetsutskott i Lunds kommun beslutade den 11 januari 2021 att tillsammans med Eslövs kommun utreda förutsättningarna för kommunal myndighetssamverkan inom överförmyndarverksamheten samt att forma en projektorganisation med representanter från kommunstyrelsen och överförmyndarnämnden i de båda kommunerna. Kommundirektören gavs i uppdrag att utse en ledningsgrupp och en arbetsgrupp för arbetet. Ett underlag för ett inriktningsbeslut ska presenteras för kommunstyrelsen och överförmyndarnämnden under våren 2021.

Utredningsdirektiv

Utredningen bedrivs i flera steg:

- Steg 1 - Under första halvåret 2021 utreds förutsättningslöst förutsättningarna för en eventuell samverkan.
- Steg 2 - Under andra halvåret 2021 utarbetas former för eventuellt samverkan och dess påverkan på ekonomi, personal m m.
- Steg 3 - Vid beslut om eventuellt genomförande tas under 2022 en genomförandeplan fram för att förbereda inför en ny organisation per den 1 januari 2023.

Steg 1

Förutsättningslöst utreda förutsättningarna för samverkan genom:

- Fördjupad jämförelse av nuvarande organisation, bemanning, ärendemängd, resurser, arbetsupplägg.
- Skapa samsyn kring styrkor och svagheter i nuvarande organisation samt utmaningar inom överförmyndarområdet för verksamheterna.
- Forma en gemensam målbild av vad överförmyndarverksamheten ska svara upp mot i framtiden utifrån samhällsutvecklingen och medborgarperspektivet.
- Forma en gemensam målbild av vad en eventuell samverkan kan åstadkomma.
- Redogöra för möjliga samverkansformer.

I **maj 2021** redovisas en rapport till den politiska styrgruppen som underlag till inriktningsbeslut om nästa steg.

Steg två

Utarbeta former för eventuell samverkan och dess påverkan utifrån olika faktorer:

- Förslag på eventuell samverkansform tas fram
- Belysa påverkan på personal, ekonomi, lokalisering mm
- Utarbeta tidplan
- Ta fram kommunikationsplan

I **december 2021** redovisas en rapport till den politiska styrgruppen som underlag till beslut om nästa steg.

Steg 3

Vid beslut om eventuellt genomförande tas **under 2022** en genomförandeplan fram för att förbereda inför en ny organisation per den 1 januari 2023.

Organisation för utredningen**Politisk styrgrupp**

Philip Sandberg (L), kommunstyrelsens ordf. Lunds kommun
 Catharina Malmborg (M), kommunstyrelsens 2:e vice ordf. Eslövs kommun
 Anders Almgren (S), kommunstyrelsens 2:e vice ordf. Lunds kommun
 Fredrik Ottesen (SD), ledamot kommunstyrelsen Eslövs kommun
 Lis Carlander (L), ordförande överförmyndarnämnden Lunds kommun
 Maja Grubelic (Fi), 2:e vice ordf. överförmyndarnämnden Lunds kommun
 Kerstin Ekoxe (S), ordf. överförmyndarnämnden Eslövs kommun
 Göran Lindvall (SD), ledamot överförmyndarnämnden Eslövs kommun

Ledningsgrupp

Christoffer Nilsson, kommundirektör Lunds kommun
 Eva Hallberg, kommundirektör Eslövs kommun
 Oscar Arnell, chefsjurist Lunds kommun
 Patrik Linder, chef för juridiska avdelningen Eslövs kommun
 Agneta Fristedt, kommunjurist Eslövs kommun
 Magdalena Titze, projektledare Lunds kommun
 Anette Persson, projektledare Eslövs kommun

Arbetsgrupp Lunds kommun

Magdalena Titze, projektledare
 Emma Méсан, kommunjurist
 Björn Bengtsson, handläggare överförmyndarenheten
 Eva Karlsson, handläggare överförmyndarenheten

Arbetsgrupp Eslövs kommun

Anette Persson, projektledare
 Carina Andersson, samordnare (tar över som projektledare när nuvarande går i pension)
 Malin Persson, överförmyndarhandläggare
 Jeanette Alexandersson, administrativ assistent/nämndsekreterare